

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Christelijk College de Noordgouw

oktober 2018

mw. H. Bezuijen – Braam
conrector

mw. M.J.N. Boterman- Balemans
zorgcoördinator

mw. W. van der Stege-Bijsterbosch
zorgcoördinator

Christelijk College

de Noordgouw

Inleiding

Er is een wettelijk meldrecht voor kindermishandeling en voor alle vormen van huiselijk geweld. Voor CC de Noordgouw betekent dit, ook als zij daarvoor geen toestemming heeft van de leerling, een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld meldt bij het Veilig Thuis (advies- en meldpunt kindermishandeling). Ook kan er, desgevraagd, antwoord worden gegeven op vragen over de leerling en de gezinssituatie, als Veilig Thuis daar om vraagt. In feite maken de meldrechten een inbreuk op het beroepsgeheim voor professionals mogelijk. Zij mogen, na een zorgvuldige afweging, een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling melden bij Veilig Thuis zodat het geweld kan worden aangepakt en de betrokkenen passende hulp kan worden geboden. Ook als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld tussen hun ouders of andere huisgenoten wordt dit gezien als een vorm van kindermishandeling. In deze meldcode zijn de verbeteringen en aanscherpingen opgenomen die per 1 januari 2019 verplicht zijn; concreet behelst dit het opnemen van een afwegingskader in de stappen 4 en 5 om al dan niet te melden bij Veilig Thuis.

Communicatie

Alle medewerkers worden geacht op de hoogte te zijn van het belang van het gebruik van de meldcode en het implementatietraject binnen de Noordgouw en hun eigen rol daarbij. De meldcode wordt daarom jaarlijks schriftelijk verspreid. Daarnaast worden leerlingen en ouders geïnformeerd over het gebruik van de meldcode door vermelding in de jaarlijkse schoolgids; de meldcode is tevens beschikbaar op de website van de school.

Begrip kindermishandeling

De omschrijving luidt als volgt: “Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel” (Jeugdwet 2015). Voor het signaleren van kindermishandeling is het niet altijd nodig om het kind zelf gezien te hebben. Het kan zijn dat er zorgwekkende signalen zijn bij ouders of verzorgers. Ook bij deze vermoedens is een medewerker verplicht om te handelen volgens de meldcode.

Stappenplan voor het handelen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.

CC de Noordgouw hanteert een concreet stappenplan als het gaat om signalen en/of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen de Noordgouw hebben we een ondersteuningsstructuur van verschillende professionals die achtereenvolgens (en soms tegelijkertijd) actief zijn wanneer de problematiek van leerlingen gezien zwaarte en complexiteit daarom vraagt. Kenmerkend voor de ondersteuningscultuur binnen de Noordgouw zijn:

- *Vakdocenten (OP)* en *onderwijsondersteunend personeel (OOP)*, zij hebben een signalerende rol binnen dit stappenplan;
- *Mentoren*, zij zijn de spil van de begeleiding binnen de school en eerste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega's. Zij nemen eventueel contact op met de zorgcoördinatoren/aandachtfunctionarissen en/of afdelingsleider;
- *Aandachtfunctionarissen*: werken op het snijvlak van beleid en uitvoering. Zij hebben een adviserende rol richting beleidsontwikkeling en een coördinerende rol bij de

uitvoering van de stappen van de meldcode indien er een vermoeden is van kindermishandeling/huiselijk geweld. Op de Noordgouw zijn beide zorgcoördinatoren ook de aandachtfunctionarissen. Daar waar aandachtfunctionaris staat, wordt tevens zorgcoördinator bedoeld.

- *Zorgcoördinatoren* bieden aanvullende vormen van begeleiding en nemen eventueel contact op met externe organisaties (als: CJG, GGD en Team Jeugd).
- *Schoolmaatschappelijk werkers (SMW)*. Binnen het stappenplan vindt, waar nodig, multidisciplinair overleg plaats (zorgcoördinatoren, afdelingsleiders en SMW). Hierdoor wordt gezorgd voor korte lijnen binnen de communicatie.
- *Vertrouwenspersoon*: aanspreekpunt wanneer er klachten binnen school zijn ontstaan en/of er sprake is van een (dreigend) conflict waarbij het kind en/of de ouder(s)/verzorger(s) op enigerlei wijze betrokken is geraakt. Ook als ouder(s)/verzorger(s) en/of de leerling klachten hebben over de gevolgde procedure binnen de meldcode kan er contact worden gezocht met de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon gaat na of de situatie aanleiding geeft tot het indienen van een klacht of dat bemiddeling mogelijk nog een oplossing kan bieden. Bij die procedure begeleidt de vertrouwenspersoon degene die de klacht indient.

Stappenplan voor het handelen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stappen in de meldcode	Betekent concreet voor de Noordgouw
Stap 1 In kaart brengen signalen	Stap 1: observeren, begeleiden en signaleren Docenten, mentoren en OOP signaleren zorgwekkende signalen en belemmeringen in de ontwikkeling van de leerling. Leerlingen (en ouders) kunnen in vertrouwelijke gesprekken met docenten, mentoren of met zorgcoördinatoren ook zelf signalen afgeven.
Stap 2 Overleggen met een (deskundige) collega en/of eventueel (anoniem) Veilig Thuis	Stap 2: collegiale consultatie intern: medewerker overlegt met de aandachtfunctionarissen/zorgcoördinatoren. Vervolgens wordt gekeken of collega's en betreffende afdelingsleider dezelfde signalen en/of gedragingen waarnemen. multidisciplinair: i.o.m. zorgcoördinatoren en schoolmaatschappelijk werker (CJG) worden aard en ernst van de signalen gewogen en worden de risico's ingeschat. Op grond van deze taxatie wordt een aanpak vastgesteld door zorgcoördinatoren en SMW. Mentor, afdelingsleider en directie worden geïnformeerd.
Stap 3 Gesprek met ouders/verzorgers/kind	Stap 3: gesprek Zorgcoördinatoren en SMW gaan in gesprek met ouders/verzorger en kind. Daarbij houden zij de veiligheid van het kind scherp in het oog. Mentor, afdelingsleider en directie worden geïnformeerd.

<p>Stap 4 wegen 5 vragen (vermoeden) geweld of kindermishandeling</p>	<p>Stap 4: wegen zie afwegingskader stap 4 & 5 Wie: zorgcoördinatoren en SMW. Mentor, afdelingsleider en directie worden geïnformeerd.</p>
<p>Stap 5 beslissen: Of 1: melden bij Veilig Thuis Of 2: is hulpverlening (ook) mogelijk?</p>	<p>Stap 5: beslissen zie afwegingskader stap 4 en 5 Wie: zorgcoördinatoren en SMW. SMW meldt. Mentor, afdelingsleider en directie worden geïnformeerd.</p>

In stap 5 van de meldcode worden twee beslissingen genomen:

- het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
- het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Het is van belang dat in stap 5 **beide beslissingen** genomen worden en dat deze ook in de genoemde volgorde genomen worden.

De zorgcoördinatoren en SMW vragen zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens besluiten zij of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school/SMW als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp i.o.m. betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

Afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht bij stap 4 en 5

<p>A. Vermoeden wegen We hebben de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en</p> <p>A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten. B: we hebben een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging B.</p>
<p>B. Veiligheid Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (zorgcoördinatoren en bevoegd gezag) en SMW in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:</p> <p>A: NEE -> ga verder naar afweging C. B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.</p>
<p>C. Hulp Zijn wij, of iemand anders in onze school¹ of een ketenpartner² in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?</p> <p>A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder. B: JA -> ga verder met afweging D.</p>

D. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging **C** is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging **E**.

E. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ zorgcoördinator, orthopedagoog en/of schoolmaatschappelijk werkster.

² betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Leerplichtambtenaar en/of een medewerker van de GGD/CJG.

Andere aspecten

In een noodgeval gaat de melding altijd direct naar Veilig Thuis. Via de zorgcoördinatoren is de directe toegang tot expertise in multidisciplinaire teams of beroepsgroep netwerken gewaarborgd. Bij iedere stap van de meldcode kan advies worden ingewonnen bij Veilig Thuis, juist ook wanneer men (nog) niet zeker is over de signalen.

Zijn er kinderen uit het gezin op een andere school, dan kan via CJG contact met deze scholen worden opgenomen. Voorzichtigheid en overleg zijn cruciale voorwaarden in deze trajecten.

Ook eigen medewerkers kunnen betrokken zijn (geweest) bij geweld in huiselijke kring. Het werken met een meldcode kan voor deze werknemers confronterend zijn. Daarom is ook intern aandacht nodig voor deze problematiek, indien bekend.

Verslaglegging

Van iedere melding wordt door SMW een rapportage gemaakt. Deze meldingen worden op naam door de zorgcoördinatoren beheerd met een aantekening in het leerlingendossier. Een kopie van de rapportage gaat naar de afdelingsleider en de directie. Indien van belang gaat er een melding naar de mentor en indien nodig, naar de docenten en overige functionarissen.

In het dossier moet ook de melding opgenomen worden als er na onderzoek blijkt dat er geen sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling, waarbij een verklaring wordt gegeven voor de signalen. Als de gegevens rond een onterechte melding verwijderd zouden worden, kan later niet meer worden achterhaald waarom geen verdere acties zijn ondernomen. Bovendien wordt zo voorkomen dat steeds weer moet worden uitgelegd wat er aan de hand is, bijvoorbeeld als kinderen door een zeldzame afwijking vaak iets breken of snel bloeduitstorting hebben.

Welke gegevens registreert de zorgcoördinator?

Behalve de melding per persoon met de bijbehorende gegevens, de acties en de afloop c.q. het vervolgtraject registreert de zorgcoördinator ook:

- het aantal meldingen / onterechte meldingen
- evaluatiemomenten
- inhoudelijke registraties

Aan het eind van ieder schooljaar brengen de zorgcoördinatoren verslag uit aan de directie.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.